

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

5 oktober 2005

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie
inzake de bestrijding van het tabaksgebruik, aangenomen te Genève op 21 mei 2003**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Bart Caron, Jan Roegiers.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Jean-Marie Dedecker, Louis Bril, Marc van den Abeelen;

de heren Kurt De Loor, Jacky Maes, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

374 (2004-2005)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
II. Bespreking : Vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister.....	4
II.1 Tussenkost van de heer Jan Roegiers.....	4
II.2 Tussenkost van de heer Jan Loones.....	5
II.3 Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	5
II.4 Tussenkost van de heer Roland Van Goethem	5
II.5 Tussenkost van mevrouw Anne Marie Hoebeke.....	5
II.6 Tussenkost van mevrouw Miet Smet	6
II.7 Antwoorden van minister Inge Vervotte.....	6
III. Stemmingen	7
III.1 Artikelsgewijze stemming.....	7
III.2 Stemming over het geheel.....	7

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme stond op datum van dinsdag 4 oktober 2005 het ontwerp van instemmingsdecreet met de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de bestrijding van het tabaksgebruik aan de agenda. Het ontwerpdecreet in kwestie werd, na bespreking, aangenomen bij unanimititeit van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW INGE VERVOTTE, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst minister *Inge Vervotte* er vooreerst op dat de voorliggende Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de bestrijding van het tabaksgebruik, aangenomen te Genève op 21 mei 2003, een bindende internationale conventie is. De basisdoelstelling van deze overeenkomst is het terugdringen van het tabaksgebruik. Conform de bepaling dienaangaande in het verdrag, treedt de overeenkomst in werking nadat 40 partijen deze hebben geratificeerd. Dat is inmiddels gebeurd, zodat de kaderovereenkomst binnen de drie maanden in werking zal treden. De gemeenschappen en de gewesten moeten mee hun rol spelen in het ratificatieproces van deze kaderovereenkomst opdat België als partij zou kunnen deelnemen aan de aanstaande eerste ‘Conferentie van de Partijen’, waar deze kaderovereenkomst geconcretiseerd zal worden.

Vervolgens schetst minister Vervotte vluchtig de grote lijnen van de kaderovereenkomst. Ze wijst er daarbij op dat de kaderovereenkomst betrekking heeft op nogal wat federale bevoegdheden: prijsbepaling, belastingen, bescherming tegen blootstelling aan tabaksrook en verpakking van tabaksproducten.

De kaderovereenkomst bepaalt verder eveneens dat de overheid tabaksreclame aan banden moet leggen en hulp moet bieden aan de reconversie van de tabaksindustrie. Het volksgezondheidsbeleid mag volgens de kaderovereenkomst niet beïnvloed worden door de tabaksindustrie. De overheid moet illegale handel in tabaksproducten bestrijden. De overheid

moet de verkoop van tabaksproducten aan jongeren aan banden leggen.

De kaderovereenkomst raakt daarnaast ook aan een aantal Vlaamse bevoegdheden zoals gezondheidsopvoeding (de taak van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en het Lokaal Gezondheidsoverleg). Het beleid moet gebruikers informeren over de gezondheidseffecten. De overheid moet de behandeling van tabaksafhankelijkheid faciliteren.

Afsluitend concludeert de minister dat deze kaderovereenkomst de Vlaamse Gemeenschap geen bijkomende verplichtingen oplegt. Het bestaande Vlaamse tabakspreventiebeleid voldoet nu al aan de in deze kaderovereenkomst neergelegde vereisten. Dienovereenkomstig verzoekt de minister de commissieleden dan ook hun goedkeuring te willen hechten aan het hen voorgelegde instemmingsdecreet.

II. BESPREKING: VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN EN ANTWOORDEN VAN DE MINISTER

II.1 Tussenkomst van de heer Jan Roegiers

De heer *Jan Roegiers* kan zich moeilijk voorstellen dat iemand zich tegen de goedkeuring van dit ontwerp van decreet zou verzetten. Aangezien gezondheidspromotie en ziektepreventie belangrijke taken zijn, is dit zeker geen vrijblijvend internationaal kaderakkoord. Vlaanderen moet deze kaderovereenkomst dan ook zeer bewust goedkeuren, zelfs al voldoet zijn tabakspreventiebeleid nu al aan de vereisten.

Hij constateert verder dat de kaderovereenkomst, in de Belgische constellatie, tegelijk betrekking heeft op federale en deelstatelijke bevoegdheden. In die context vraagt de spreker of minister Vervotte desgevallend bereid is de kwestie van het Fonds Rodin opnieuw aan te kaarten bij de federale regering. Het betreft hier een discussie waarover de heer Roegiers in de vorige legislatuur reeds meermaals is tussengekomen. Het Fonds Rodin is een federale stichting die mensen moet aanzetten te stoppen met roken. Probleem hierbij is vooral dat het Fonds Rodin gefinancierd wordt door de tabaksindustrie. Iets wat luidens de bepalingen van de voorliggende conventie niet langer toelaatbaar is. De spreker is er zich daarbij wel van bewust dat minister Vervotte hierover niet de finale zeg heeft, maar hij had van haar toch graag het

engagement gekregen dat ze dit gegeven opnieuw zal aankaarten bij de betrokken federale overheid.

II.2 Tussenkoms van de heer Jan Loones

De heer *Jan Loones* vindt het nuttig dat deze aangelegenheid nu ook internationaal wordt gestroomlijnd. Ook in de doelstellingen van de kaderovereenkomst kan hij zich trouwens volledig terugvinden.

Wel heeft de heer Loones soms problemen met de betuttelende manier waarop men rokers pleegt aan te pakken. De Vlaamse Jeugdraad heeft in zijn advies bij het ontwerp van decreet trouwens soortgelijke opmerkingen geformuleerd. Een teveel aan betutteling en aan verbodsbepalingen dreigt immers contraproductief te zijn. Zijns inziens heeft de Vlaamse Jeugdraad dan ook gelijk waar hij stelt dat de ideale toestand deze is waarin niemand nog rookt zonder dat roken daarom expliciet verboden is.

De spreker stoort zich meer in het bijzonder aan verbodsbepalingen die de persoonlijke levenssfeer beïnvloeden. Afsluitend waarschuwt de heer Jan Loones voor excessen. Zo zijn de getuigen van Jehova ervan overtuigd dat de mens verplicht is zijn gezondheid te beschermen. Wie rookt, begaat in hun ogen een misdaad waartegen de mensen zich zelfs moeten verzetten. Aangezien de hier vandaag voorliggende kaderovereenkomst prima facie verre van extreem lijkt, kan deze dan ook rekenen op zijn volmondige goedkeuring.

II.3 Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* vindt insgelijks dat er bij momenten al wat overdreven wordt met verbodsbepalingen, preventie en betutteling. Zijns inziens moet roken – als individueel recht – kunnen, zolang men er maar niemand anders mee hindert of schaadt. Deze kaderovereenkomst legt voor wat Vlaanderen betreft gelukkig geen nieuwe verplichtingen in die zin op.

Voorts heeft de spreker de indruk dat het taboe dat op tabak roken rust, al bijna zwaarder is geworden dan het taboe op het gebruik van cannabis. Wie cannabis rookt wordt de facto met rust gelaten. Dit in tegenstelling tot wie tabak rookt.

In het verlengde van de bemerking van de heer Roegiers over het Fonds Rodin, meent de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat de vraag wie precies een antitabakcampagne subsidieert in wezen onbelangrijk is. Waar het geld voor rookpreventie vandaan komt is niet echt relevant, zolang er maar geld voor gevonden wordt en zolang de financierende instantie, in casu de tabaksindustrie, daar geen specifieke eisen aan kan verbinden.

Afsluitend verklaart de heer Van Nieuwenhuysen dat zijn fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren.

Met betrekking tot de laatste opmerking van de heer Van Nieuwenhuysen, repliceert de heer *Jan Roegiers* dat het op het eerste gezicht misschien onbelangrijk lijkt wie financiert zolang er maar door iemand gefinancierd wordt, maar dat bij nader inzicht het heikele punt toch gelegen is in de vraag wat de tabaksindustrie precies motiveert om tabakspreventie te financieren? Het lid wijst erop dat men geen zicht heeft op de voorwaarden die deze industrie aan haar financiering verbindt. Bovendien verwerpt de Wereldgezondheidsorganisatie dergelijke vorm van financiering uitdrukkelijk.

II.4 Tussenkoms van de heer Roland Van Goethem

De heer *Roland Van Goethem*, zelf een verstokt roker, voelt zich bijna lid van een bedreigde soort. De vele verbodsbepalingen die men invoert doen bij hem verder de vrees ontstaan dat men op weg is naar een scenario als dat van de drooglegging in de VS in de periode voorafgaand aan de Tweede Wereldoorlog. Die prohibitie heeft vele onbedoelde negatieve gevolgen gehad. Zulks moet zeker vermeden worden voor wat tabaksproducten betreft. Hij merkt terloops nog op dat men in restaurants nu al vaak vaststelt dat alle plaatsen voor rokers bezet zijn terwijl elders nog plaats zat is. Vele mensen hebben er met andere woorden wel degelijk nood aan minstens af en toe te kunnen roken. Maar het belangrijkste is ook volgens de heer Van Goethem de preventie. Vooral daarop moet Vlaanderen zich richten. De enige echte manier om niet te roken is immers om er gewoon niet mee te beginnen.

II.5 Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* verklaart dat de VLD-fractie de doelstellingen van de kaderconventie

ten volle onderschrijft. Ten algemenen titel is het duidelijk dat wie ooit gerookt heeft zeer gevoelig blijft voor de verlokking van het roken. Preventie is dan ook duidelijk de beste aanpak.

Ze wijst er daarbij echter op dat het aantal mannelijke rokers dan wel mag dalen, maar dat het aantal rokende vrouwen met een klein percent stijgt. Ook bij jongeren lijkt het roken trouwens toe te nemen. Wat het roken door jongeren betreft, laten winkeliers in de buurt van scholen trouwens weten dat het behoorlijk lastig is om aan iedereen de identiteitskaart te vragen. Van de minister had zij graag vernomen hoe zulks eventueel beter kan aangepakt worden en of zij voorziet in een specifieke aanpak voor de twee genoemde categorieën.

Wat het binnen-Belgische samenwerkingsakkoord voor de bestrijding van het tabaksgebruik betreft, constateert mevrouw Hoebeke dat de Raad van State het moeilijk blijft hebben met de daarin vervatte afspraken tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus. De Raad van State is met name tegenstander van het loskoppelen van middelen enerzijds en bevoegdheden anderzijds. Van de minister had mevrouw Hoebeke dan ook graag vernomen of er reeds een concrete visie is op gemeenschappelijke projecten in de strijd tegen tabak en op welke termijn men een en ander ziet te realiseren? En hoe staat het met het overleg met de federale overheid? Wat wordt daarbij allemaal precies aangekaart?

II.6 Tussenkoms van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* constateert dat de Europese Unie de voorliggende kaderconventie mee ondertekend heeft. Ze wijst er dienaangaande op dat de houding van de EU op dit vlak minstens dubbelzinnig is. De Europese Unie subsidieert enerzijds immers de tabakssector terwijl ze de tabaksfabrikanten anderzijds oplegt antirookboodschappen op hun pakjes aan te brengen.

Pogingen van het Europees Parlement om die subsidies te verminderen botsten steeds op het verzet van de sterke tabakslobby. Het is haar daarbij overigens niet meteen duidelijk of ook Belgische producenten – mogelijks in West-Vlaanderen – van die steun genieten. Mevrouw Smet dringt er hoe dan ook bij de minister op aan dat men erop zou toezien dat de genoemde subsidies wel degelijk dienen voor de reconversie van de sector. Tot slot wil zij nog weten

of de campagnes via boodschappen op pakjes al enig merkbaar effect sorteerden?

II.7 Antwoorden van minister Inge Vervotte

In haar antwoord beklemtoont minister *Inge Vervotte* vooreerst dat de Vlaamse Gemeenschap op een vraag naar projectmatige subsidie van het Fonds Rodin negatief heeft geantwoord. Ze voelt zich in deze weigering gesteund door de voorliggende kaderconventie.

De minister legt er verder de nadruk op dat het Vlaamse tabaksbeleid past in een ruimer beleid inzake middelengebruik waar bijvoorbeeld ook drugs en alcohol onder gevat zijn. Het accent ligt daarbij op preventie, maar niet uitsluitend. Ook rookstopbegeleiding krijgt heel wat aandacht. Naar zwangere vrouwen toe zullen eveneens specifieke acties worden ondernomen.

Wat de toename van het roken bij jonge meisjes betreft, is de situatie complex, omdat vele factoren meespelen, met name imago, zelfbeeld, schoonheidsideaal, eetstoornissen enzovoort. Het komt erop aan te werken aan assertiviteit, durven neen zeggen.

Met betrekking tot de kwestie van het tabaksfonds bevestigt de minister dat er wel degelijk overleg is met de federale overheid. Overleg dat hopelijk tegen midden volgend jaar zal resulteren in een doorbraak. De verdeelsleutel van de financiële middelen – die op heden inderdaad niet kunnen overgeheveld worden – wordt vastgelegd tijdens een rondetafel. Vlaanderen is in elk geval vragende partij om hier snel tot een sluitend akkoord te komen.

Inzake de dubbelzinnigheid van Europa verwijst de minister naar wat in de kaderconventie staat over de taak van de overheid bij de reconversie van de tabaksindustrie. Op termijn zal er in de lidstaten van de Europese Unie dus wel een einde komen aan de huidige dubbelzinnigheid.

Ze heeft ten slotte wel weet van het bestaan van studies over de effecten van de diverse antirookwaarschuwingen op verpakkingen, maar de resultaten van die studies kent zij evidentierwijze niet uit het hoofd. Ze meent zich terzake echter wel te herinneren dat de resultaten nogal gemengd zijn en sterk verschillen tussen categorieën van personen. Zo kunnen onder andere leeftijd en het feit of men al dan niet reeds

rookt een rol spelen. Men zal dus een verschillende aanpak moeten hanteren voor verschillende doelgroepen.

III. STEMMINGEN

III.1 Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

III.2 Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan ROEGIERS

Karim VAN OVERMEIRE
